

vezet. Európa politikai viszonyai tükröződnek itt a művészetben: pillanatnyilag Európaszerte olyan szellemi irányok kerültek felül, melyek mintaképként, miként társadalmi megfelelőjüket, a múlt halott formái között vélik megtalálni. Szerintünk reménytelenül. A fejlődés előbb-utóbb leküzdí ezeket a mesterkélt megújítási kísérleteket és visszatér eredeti vonalára.

Ez történik majd a festészetben is: a klasszicizálás, mint a mostani regresszív uralmi törekvések esztétikai kifejezője, eltűnik, hogy átadja helyét a kor forrongó erőit valóban kifejező stílusnak. Ennek a stílusnak munkásai Modok, Barcsay, Hincz is és ezért reményei új festészetünknek. (Dési Huber István)

HATSZÁZ MAGYAR IRÓ. Hatszáz taglétszámról tett jelentést legutóbbi közgyűlésén az *Írók Gazdasági Egyesülete*. Hatszáz és egynéhány íróról beszélt a főtitkár és bizony akadtak szkeptikusok, akik főképpen intettek, mondván, hogy csak egynéhány író van és a hatszáz csak mellékszám. A hatszáz a statisztéria, amelyiknek annyi szerepe van csupán az irodalomban, mint annak az operettkórusnak, amelyik azt kántálja, hogy „a gróf, a gróf a vízbe fult...” Való igaz, az ember könnyen hajlik a fölületességre és hajlandó is elhinni, hogy nincs több jó író, mint amennyit legföljebb a tiz ujján összeszámlálhat. Ismerünk például egy egészen közepes tehetségű regényírót, aki tanuk előtt nem átalotta kijelenteni, hogy csak öt prima magyar író van és ezek közé tartozik ő maga is. Arra már mégse volt elég bátorsága, hogy hiresebb elődje szavait eképpen transzponálja: „csak két kiváló író van... A másik Molnár Ferenc.”

Igenis elhisszük, hogy van hatszáz magyar író és ha nem is mind Móricz Zsigmondja a magyar irodalomnak, még mindig lehet író, sőt igen hasznos író, akit nem lehet csak azért félvállról venni, mert nem jut hely számára a kezünk tiz ujján. A betű óriási missziót teljesít és még a legkönnyedebb írásmű is misszionáriusa a kulturának, mert megtanít — olvasni. Az ábécé ismerete még nem elég az olvasni tudáshoz, az olvasást meg kell szokni és úgy véljük, mindnyájan irodalmi inyenetek nagy hibát követtünk el, midőn boldogult Szomaházy István roppant írói sikerein fölényesen mosolyogtunk. Szomaházy egész nemzedékeket szoktatott hozzá az olvasáshoz és bizonyosra vesszük, ezeknek nem kis része jutott el éppen Szomaházyn keresztül a klasszikus irodalomhoz. Vákon meg merjük védeni a hatszáz magyar írót, még ha oly könnyű fajtásúak is akadnak köztük, mint mondjuk az a fiatal író, aki legalább oly népszerű, mint volt Szomaházy és kitűnően ért ahhoz, hogy az írógépről szóló mesét újra és újra költse.

Hatszáz taglétszámot jelent az Ige és közben látjuk, hogy csak fiatal író van vagy négyszáz. A Magyar Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Szövetsége *Uj Szó* címen kiadta négyszáz fiatal magyar író kis lexikonját. Ez a kis könyvecske, amelyet *Halasy András* szerkesztett, sok szubjektivitással és példátlan szerénységgel, — ami bizonyít, hogy tulajdon életrajzának nem adott helyet a maga szerkesztette lexikonban — nyolcvan százaléka ismeretlen életrajzot tartalmaz és legföljebb husz százalék az ismert adat és ez az idősebb évfjártok anyaga. Mint a szerkesztő az előszóban írja, ez is megrostált és csak azok vannak benne, akik tényleg hatnak a fiatalabbakra. Talán Nyirő József a nestor és az 1891-ben született Zilahy Lajos itt a doyen, míg a Benjámin egy Bárány Tamás nevű ifjú költő, aki 1921-ben látta meg a napvilágot és azon seb-

tiben irt egy verskötetet Álomváros címen. Az ember ámulva nézi az íróknak ezt a tömegét, akik közül vagy háromszáz csak most indul a Parnasszus felé. Lehet, hogy javarésze nem fog találkozni a múzsákkal, de mit jelent ez. Biztató jel maga a hatalmas rezervoár, ahonnan kitelik az az írói utánpótlás, amire a kulturának szüksége van. „Több, mint négyszáz név fut el, töméntelen apró név, rengeteg ki fog hullani közülök az idők rostáján, de ma ők jelentkeztek, a kortárs feljegyzi nevüket, mert néhányuk tarsolyában ott a marsallbot. Csendes szemle ez, de itt van az egész fiatal Magyarország, a rügyek s a reménység határon innen és túl. Itt van az építő új Erdély, a soknyelvű észak és néhány szép névben déli aranykallások.“ Ezt írja a szerkesztő. Ám, ami Erdélyt illeti, meg kell állapítanunk, hogy a névsor megközelítően sem teljes, mert például a *Korunk* írói közül — Veres Péter és egy-két vendégszereplő pesti költő kivételével — még véletlenül sem szerepel egyetlen név sem az életrajzok között, pedig a folyóirat tizenkétéves fennállása alatt mégis csak adott jónéhány író az irodalomnak. Ezzel a megjegyzésünkkel azonban egy pillanatig sem akarjuk kétségbevonni a szerkesztés tiszteletreméltó buzgalmát és hasznos munkáját, amellyel az irodalom és tudomány ügyét kívánta szolgálni. Valóban a Mefhosz áldozatkészsége nélkül jóformán csak az írók magánügye volna az Ige keretében, hogy hányan is vannak a magyar betűvetők, így azonban országvilág is látja a szellemi tartalék óriási arányait, ami egy kis nép számára szinte már erkölcsi dicsőség számba mehet még akkor is, ha maguk az írók hirtelenében nem is tudják, hogy ebben a szellemi tultermelésben anyagilag hogyan boldogulnak.

Az Ige bejelentette ugyan, hogy néhány éven belül százezer pengőnyi vagyona lesz és évenként tizezer pengőt oszthat szét segély gyanánt, ezt azonban még sem lehet az írói életformák megoldásának tekinteni. Az íróknak könyvéből kellene megélni, de hát még ha mind a hatszáz magyar író talál is kiadót, hogyan élhetne meg magyar író évenként egy könyvből még ha a legoptimistább és a kiadók leghazugabb és felsőháton kolportált példányszámait is fogadjuk el elérhetőnek. Az éremnek sajnos ez az árnyoldala, amin nem változtat a legtündöklőbb könyvstatisztika sem. Maga a könyvtermelés igazán európai nivón mozog, különösen, ha tekintetbe vesszük a magyar nyelvterület korlátozottságát. A könyvnapra 65 magyar szerzőnek eredeti műve jelent meg és ez beszédes bizonyítéka annak, hogy jelentős kulturmunka folyik, viszont mégis az a helyzet, hogy hatszáz magyar író közül csak tíz százalék szerepelt új kötettel a könyvnapon. Persze, nem mindenki ambicionálja a vásáron való szereplést, ám kérdés hogy évközben hány író az, aki szóhoz jut.

Sajnos, amidőn e sorokat írjuk, nem áll rendelkezésünkre a legfrissebb könyvtermelési statisztika, de elégedjünk meg egy régebbi kimutatóval, amely az 1931-33-ig terjedő időben megjelent magyar nyelvű műveket sorolja fel. Eszerint 1931-ben megjelent 2.956 magyar könyv; 1932-ben 2.710; 1933-ban 2.402. Ebből eredeti: 1931-ben 2.718; 1932-ben 2.436; 1933-ban 2.218.

Természetesen szépirodalom ebből évenként csak 744, illetve 679 és 628, tehát hatszáz magyar író megjelentethet évenként egy könyvet. A többi kiadvány megoszlik szakirodalmak szerint. Az éremnek ez az oldala mindenesetre biztató jelenségeket tükröz. Hatszáz író remélheti, hogy könyvét elolvassák, hogy munkájára van felvevőképesség a könyvpiacra. A kérdés azonban így is csak az marad: Hogyan fognak megélni? (u. l.)